

ไท-คำกริยาทวิกรรม

๑. คำจำกัดความของคำกริยาทวิกรรม

ในวิทยานิพนธ์เรื่อง "Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai" ได้กำหนดคำกริยาทวิกรรมไว้ว่า คำกริยาทวิกรรม คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งของว่างของกรอบประโยคที่รอบ ซึ่งมี ๕ ตำแหน่ง ทั้งสองกรอบข้างล่างนี้ได้ คือ

- ก. นาม - นาม นาม แล้ว
- ข. นาม กำลัง - นาม นาม

ตัวอย่าง

- ก. เด็ก แจก หนังสือ เพื่อน แล้ว
- ข. เด็ก กำลัง แจก หนังสือ เพื่อน
- ก. น้อง เติม น้ำมัน รถ แล้ว
- ข. น้อง กำลัง เติม น้ำมัน รถ

ในวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ถือว่าคำ แจก และ เติม เป็นคำกริยาทวิกรรม เพราะอาจจะปรากฏในตำแหน่งของว่างของกรอบประโยคที่รอบนี้ได้

จะเห็นได้ว่า คำกริยาทวิกรรมนั้น เมื่อปรากฏในประโยค จะมีคำนาม

^๑ Vichintana, เรื่องเติม, หน้า ๑๒๓

ตามหลัง ๒ คำ และคำนาม ๒ คำนี้ จะทำหน้าที่คนละอย่าง^๒

๒. ประเภทต่าง ๆ ของคำกริยาวิกรรรม

ในการวิจัยนี้ ได้พบว่า คำกริยาวิกรรรมอาจจะแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๑. คำกริยาวิกรรรมประเภทที่อาจจะมีหรือไม่มีคำบุพบทตามก็ได้
๒. คำกริยาวิกรรรมประเภทที่ไม่มีคำบุพบทตาม
๓. คำกริยาวิกรรรมประเภทที่ต้องมีคำบุพบทตามเสมอ

๒.๑ คำกริยาวิกรรรมประเภทที่อาจจะมีหรือไม่มีคำบุพบทตามก็ได้

ในการวิจัยนี้ได้พบว่า คำกริยาวิกรรรม^๓ บางคำ เมื่อปรากฏในประโยค อาจจะมีหรือไม่มีคำบุพบทตามก็ได้ และความหมายของประโยคจะไม่เปลี่ยนแปลงไป คำบุพบทจะอยู่ระหว่างคำนาม ๒ คำ ที่ตามหลังคำกริยา

ตัวอย่างที่ ๑ คำว่า แจก ในประโยคว่า

เด็ก แจก^๔ หนังสือ เพื่อน

^๒ คำนามคำแรกทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรรมตรง (ดูเรื่องหน่วยกรรรมตรงในบทที่ ๑ หน้า ๒๔)

ส่วนคำนามคำที่สอง ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรรมรอง (ดูเรื่องหน่วยกรรรมรองในบทที่ ๑ หน้า ๒๕)

^๓ ซึ่งหมายถึงคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบคู่มือที่กล่าวไว้ในข้อ ๑ ได้

^๔ ดูตัวอย่างคำกริยาวิกรรรม แจก เมื่อปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบได้ในข้อ ๑

หลังคำกริยา แจก อาจจะมีคำบุพบท แจกแรกอยู่ระหว่างคำ หนึ่ง และ เพื่อน เป็นประโยคว่า

เด็ก แจก หนึ่ง เพื่อน

ก็ได้ และความหมายของประโยคไม่เปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่างที่ ๒ คำว่า ให้ ในประโยคว่า

เด็ก ให้ สตางค์ น้อง

หลังคำกริยา ให้ อาจจะมีคำบุพบท แจก แทรกอยู่ระหว่างคำ สตางค์ และ น้อง เป็นประโยคว่า

เด็ก ให้ สตางค์ แจก น้อง

ก็ได้ และความหมายของประโยคก็ไม่เปลี่ยนแปลงไป

ด้วยเหตุนี้ คำกริยาทวิกรรม แจก และให้ อาจจะมีปรากฏในประโยค โดยอาจจะมีหรือไม่มีคำบุพบทตามก็ได้ และความหมายของประโยคก็ไม่เปลี่ยนแปลงไป จึงถือว่คำกริยาทวิกรรม แจก และให้ เป็นคำกริยาทวิกรรมประเภทที่อาจจะมีหรือไม่มีคำบุพบทตามก็ได้

คำกริยาทวิกรรมประเภทนี้มี ๓๘ คำ (ดูภาคผนวก ก. หน้า ๑๘๘) ส่วนคำบุพบทที่อาจจะมีปรากฏตามหลังคำกริยาทวิกรรมประเภทนี้มี ๒ คำ (ดูภาคผนวก ก. หน้า ๑๘๘)

๒.๒ คำกริยาทวิกรรมประเภทที่ไม่มีคำบุพบทตาม

คำกริยาทวิกรรมประเภทนี้ ใช้ คำกริยาทวิกรรม ที่ ถือว่าจะมีคำบุพบทแรกอยู่ระหว่างคำนามทั้ง ๒ คำ ที่ตามหลังคำกริยาไม่ได้เลย เพราะ

^๕ ซึ่งหมายถึงคำที่อาจจะมีปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบดูที่กล่าวไว้ในข้อ ๖ ได้

เมื่อมีคำบุพบทแทรกอยู่ จะทำให้ประโยคนั้นไม่มีความหมายในภาษา หรือมีฉะนั้น
ก็จะทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่างที่ ๑ คำว่า เติม ในประโยคว่า

เด็ก เติม น้ำมัน รถ

ก. เราจะแทรกคำบุพบท เช่น แก่ หรือ ให้แก่ ลงไประหว่างคำ
น้ำมัน และ รถ เป็นประโยคว่า

เด็ก เติม น้ำมัน แก่ รถ +

เด็ก เติม น้ำมัน ให้แก่ รถ +

ไม่ได้ เพราะประโยคเหล่านี้ไม่มีความหมายในภาษา

ข. เราอาจจะแทรกคำบุพบท เช่น ข้าง หรือ ที่ ลงไประหว่างคำ
น้ำมัน และ รถ ได้เป็นประโยคว่า

เด็ก เติม น้ำมัน ข้าง รถ

เด็ก เติม น้ำมัน ที่ รถ

แต่ความหมายของประโยคเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงไป คือจะมีความหมายต่างกับ
ความหมายในประโยคที่ไม่มีคำบุพบทแทรกอยู่

ตัวอย่างที่ ๒ คำว่า ตอบ ในประโยคว่า

น้อง ตอบ คำถาม ครู

ก. เราจะแทรกคำบุพบท เช่น แก่ หรือ ให้แก่ ลงไประหว่างคำ
คำถาม และ ครู เป็นประโยคว่า

น้อง ตอบ คำถาม แก่ ครู +

น้อง ตอบ คำถาม ให้แก่ ครู +

ไม่ได้ เพราะประโยคเหล่านี้ไม่มีความหมายในภาษา

ข. เราอาจจะแตรกคำบุพบท เช่น ของ ลงไประหว่างคำ คำถาม และกรู ได้เป็นประโยควา

น้อง ตอบ คำถาม ของ ครู

แต่ความหมายของประโยคจะเปลี่ยนแปลงไป คือจะมีความหมายทางกับความหมายในประโยคที่ไม่มีคำบุพบทแทรกอยู่

ด้วยเหตุนี้ จึงถือว่า คำกริยาวิกรรม เก็บ และตอบ เป็นคำกริยาวิกรรมประเภทที่ไม่มีคำบุพบทตาม

คำกริยาวิกรรมประเภทนี้มี ๕ คำ (ดูภาคผนวก ก. หน้า ๑๘๘)

๒.๖ คำกริยาวิกรรมประเภทที่ต้องมีคำบุพบทตามเสมอ

ในการวิจัยนี้ ได้พบว่าคำกริยาบางคำเมื่อปรากฏในประโยคจะต้องมีคำตามหลัง ๒ คำ และจะมีคำบุพบทแทรกอยู่ระหว่างคำนามทั้งสองนั้นเสมอ คำกริยาพวกนี้จะปรากฏในประโยคตามลำดับโดยไม่มีคำบุพบทตามไม่ได้ เพราะจะเป็นประโยคที่ไม่มีมีความหมายในภาษา

ตัวอย่างที่ ๑ คำว่า มอบ ในประโยควา

แดง มอบ เงิน ให้แก่ ทองลุด

เราจะตัดคำบุพบท ให้แก่ ออกไปเป็นประโยควา

แดง มอบ เงิน ทองลุด +

ไม่ได้ เพราะเป็นประโยคที่ไม่มีมีความหมายในภาษา

^๖ คำ ให้ ที่ปรากฏในกลุ่มคำบุพบท ให้แก่ นี้เป็น ให้ ที่เป็นคำบุพบทซึ่งเป็นคำคนละคำกับ ให้ ที่เป็นคำกริยาวิกรรม (ดูรายละเอียดในบทที่ ๓ เรื่อง ให้ - คำบุพบท หน้า ๕๐)

ตัวอย่างที่ ๒ คำว่า ยก ในประโยคว่า

พ่อ ยก บ้าน ใต้^๗ ลูก

เราจะลึกลงมาพบ ใต้ ออกไปเป็นประโยคว่า

พ่อ ยก บ้าน ลูก ๗

ไม่ใ้ เพราะเป็นประโยคที่ไม่มีความหมายในภาษา

ถ้าจะถือตามคำจำกัดความของคำกริยาที่วิกรมที่กล่าวไว้ว่า คำกริยาวิกรมหมายถึงคำที่อาจจะปรากฏในกรอบประโยคทดสอบที่กล่าวไว้ในข้อ ๑ ของบทนี้ได้ คำกริยาพวกนี้ไม่ใช่คำกริยาวิกรม แต่เนื่องจากคำกริยาพวกนี้อาจจะปรากฏแทนที่คำกริยาวิกรมประเภทที่อาจจะมีหรือไม่มีคำบุพบทตามก็ได้ เช่นปรากฏ แทนที่คำ ยก โดยเฉพาะในกรณีที่คำ แจก นั้นมีคำบุพบทตามหลัง เช่นคำ ยก และ มอบ อาจจะปรากฏแทนที่ คำ แจก ในประโยคว่า

แม่ แจก ที่ดิน ให้ ลูก

เป็นประโยคว่า

แม่ ยก ที่ดิน ให้ ลูก

และ

แม่ มอบ ที่ดิน ให้ลูก

ได้

ดังนั้น เราจึงพอจะอนุมานได้ว่า คำ ยก และ มอบ เป็นคำกริยาวิกรมอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งจะต้องมีคำบุพบทตามหลังเสมอ คือต้องมีคำบุพบทแทรกอยู่ระหว่างคำนาม ๒ คำ ที่ตามหลังเสมอ

คำกริยาวิกรมประเภทนี้มี ๖ คำ (ดูภาคผนวก ก. หน้า ๑๘๘)

^๗ เช่นเดียวกับเชิงอรรถที่แล้ว

ส่วนคำบุพบทที่อาจจะตามหลังคำกริยาประเภทนี้ ๔ คำ (ดูภาคผนวก ก. หน้า ๑๘๘)

๓. คำ ใต้ ที่เป็นคำกริยาวิกรรณ (ใต้-คำกริยาวิกรรณ)

คำ ใต้ ที่เป็นคำกริยาวิกรรณ (ใต้-คำกริยาวิกรรณ) จัดเป็นคำกริยาวิกรรณ-เพราะอาจจะปรากฏในกรอบประโยคตลอดของคำกริยาวิกรรณ ซึ่งได้อธิบายไว้ในข้อ ๑ ใต้ ก็อาจจะปรากฏในกรอบประโยคตลอด ก. และ ข. ซึ่งมี ๕ ตำแหน่ง ข้างล่างนี้คือ

- ก. นาย - นาม นาม แล้ว
- ข. นาย กำลัง - นาม นาม

ตัวอย่าง

- ก. แม่ ใต้ เงิน ลูก แล้ว
- ข. แม่ กำลัง ใต้ เงิน ลูก
- ก. ครู ใต้ รางวัล นักเรียน แล้ว
- ข. ครู กำลัง ใต้ รางวัล นักเรียน
- ก. พี่ ใต้ ปากกา น้อง แล้ว
- ข. พี่ กำลัง ใต้ ปากกา น้อง

เนื่องจากคำ ใต้ ในตัวอย่างเหล่านี้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งของวางของกรอบประโยคตลอดคู่นี้ได้ จึงถือว่าเป็นคำกริยาวิกรรณ

๔. คำ ใต้ = คำกริยาวิกรรณ เป็นคำกริยาวิกรรณประเภทที่อาจจะมีหรือไม่มีคำบุพบทตามก็ได้

คำ ใต้ นี้ จัดเป็นคำกริยาวิกรรณประเภทที่อาจจะมีหรือไม่มีคำบุพบทตามก็ได้ เพราะเมื่อปรากฏในประโยค อาจจะมีหรือไม่มีคำบุพบทตามก็ได้ และความหมายของประโยคก็เปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่าง ประโยคว่า

แม่ ให้ เงิน ลูก แล้ว
 ครู ให้ รางวัล นักเรียน แล้ว
 พี่ ให้ ปากกา น้อง แล้ว

อาจจะมีคำบุพบทเช่น แก่ แทรกระหว่างคำนามที่ตามหลัง ๒ คำ ได้ เป็น
 ประโยคว่า

แม่ ให้ เงิน แก่ ลูก แล้ว
 ครู ให้ รางวัล แก่ นักเรียน แล้ว
 พี่ ให้ ปากกา แก่ น้อง แล้ว

และความหมายของประโยคไม่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น จึงถือว่า คำ ให้ เป็นคำกริยาทวิกรรมประเภทที่อาจจะมีหรือ
 ไม่มีคำบุพบทตามก็ได้ คือเป็นคำกริยาทวิกรรมประเภทเดียวกับคำ แจก ดังที่
 อธิบายไว้ในหน้า๓๔ ข้อ ๒.๑

๕. หน้าที่ของให้-คำกริยาทวิกรรม

คำกริยาทวิกรรม ให้ เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยค ถือ
 ว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยคประเภทกริยาถือเป็น หน่วยกริยาทวิกรรม ^๘ ซึ่งเป็น
 หน่วยกริยาที่ต้องมีทั้ง หน่วยกรรมตรง ^๙ และ หน่วยกรรมรอง ^{๑๐} ตามหลัง และ
 หน่วยกรรมรองที่ตามหลังอาจจะมีหรือไม่มีคำบุพบทขึ้นต้นก็ได้ ^{๑๑}

^๘ ดูเรื่อง หน่วยกริยาทวิกรรม ในบทที่ ๖ หน้า ๓๐

^๙ ดูเรื่อง หน่วยกรรมตรง ในบทที่ ๖ หน้า ๒๘

^{๑๐} ดูเรื่อง หน่วยกรรมรอง ในบทที่ ๖ หน้า ๒๘-๒๙

^{๑๑} ดูเรื่อง หน่วยกรรมรอง ซึ่งมีคำบุพบทขึ้นต้นในบทที่ ๗ หน้า ๖๒ - ๖๓
 ข้อ ๕. ๒

ตัวอย่าง คำให้ เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาวิกรรม และ

ก. หน่วยกรรมรอง ที่ตามหลังไม่มีคำบุพบท

แม่ ให้ เงิน ลูก

แม่ ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน

ให้ ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาวิกรรม

เงิน ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง

ลูก ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรอง

พ่อ ให้ รถ ลูก

พ่อ ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน

ให้ ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาวิกรรม

รถ ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง

ลูก ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรอง

ข. หน่วยกรรมรองที่ตามหลังมีคำบุพบทอยู่ด้วย

พี่ ให้ ของ แกนง

พี่ ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน

ให้ ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาวิกรรม

ของ ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง

แกนง ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรอง

แดง ให้ การบ้าน กับนักเรียน

แดง ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน

ให้ ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาวิกรรม

การบ้าน ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง

กับนักเรียน ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรอง

๖. ใช้-คำกริยาทวิกรรม อาจปรากฏเป็นหน่วยกริยาทวิกรรม (V_{tt}) ใน
ประโยคที่มีโครงสร้างต่าง ๆ คือ

๖.๑ อาจปรากฏในประโยคที่มีโครงสร้างที่เป็นแบบของประโยค
เริ่ม ^{๖๒} แบบใดแบบหนึ่งใน ๓ แบบ คือ $V_{tt}CI$, $SV_{tt}CI$ และ $OSV_{tt}I$ ^{๖๓}
และหน่วยกรรมรอง (I) อาจจะมีหรือไม่มีค่าบุพบทอยู่ควบก็ได้

ประโยคที่มีโครงสร้างเป็นแบบของประโยคเริ่มนี้ อาจปรากฏเป็น
ประโยคเริ่มหรือประโยคไม่เริ่ม ^{๖๔} ก็ได้

ตัวอย่างประโยคต่อไปนี้ จะจัดเป็นกฎ ๆ และในประโยคแรก จะไม่มี
ค่าบุพบทในหน่วยกรรมรอง ล้วนในประโยคที่สอง จะมีค่าบุพบทในหน่วยกรรมรอง
ตัวอย่าง โครงสร้างของประโยคที่เป็นแบบของประโยคเริ่ม ๓ แบบ และ

ก. ประโยคนั้นเป็นประโยคเริ่ม

- (๑) $V_{tt}CI$ ใช้- เงิน ลูก -แล้ว ^{๖๕}
 ใช้- เงิน แก่ลูก -แล้ว

 ใช้- คำแนะนำ ฉันทัน -หนอยชิ
 ใช้- คำแนะนำ กับฉันทัน -หนอยชิ ^{๖๖}

-
- ๖๒ ดูเรื่องประโยคเริ่มในบทที่ ๑ หน้า ๓๓-๓๔
๖๓ ดูเรื่องตัวอย่างของหน่วยประโยคต่าง ๆ ในบทที่ ๑ หน้า ๒๗ และ ๒๘
๖๔ ดูเรื่องประโยคไม่เริ่มในบทที่ ๑ หน้า ๓๔
๖๕ ดูเรื่องเครื่องหมายที่ใช้ในบทที่ ๑ หน้า ๓๖ - ๓๗
๖๖ ดูเรื่องค่าบุพบท แก่ และ กับ ในเชิงอรรถที่ ๒๐ ของบทที่ ๑ หน้า ๒๖

(๒) SV_{ttCI} ฉัน ใหฺ- หนังสือ แคง -แล้ว
 ฉัน ใหฺ- หนังสือ แกแคง -แล้ว
 แคง ใหฺ สมุค เพื่อน
 แคง ใหฺ สมุค แกเพื่อน

(๓) CSV_{ttI} รถคันนี้ แม่ ใหฺ- ฉัน -แล้ว
 รถคันนี้ แม่ ใหฺ- แกฉัน -แล้ว
 สมุคนั้น พื ใหฺ จะ ใหฺ นอง
 สมุคนั้น พื ใหฺ จะ ใหฺ แกนอง

ข. ประโยคนั้นเป็นประโยคไม่เริ่ม

(๑) V_{ttOI} ใหฺ ความคุมครอง เขา
ใหฺ ความคุมครอง แกเขา
ใหฺ- รางวัล เขา -แล้ว
ใหฺ- รางวัล แกเขา -แล้ว

(๒) SV_{ttOI} เขา ใหฺ ขนบ นอง
 เขา ใหฺ ขนบ กับนอง
 นิค ใหฺ คินสอ เขา
 นิค ใหฺ คินสอ แกเขา

(๓) OSV_{ttI} แมวตัวนั้น ฉัน ใหฺ- เขา -แล้ว
 แมวตัวนั้น ฉัน ใหฺ- แกเขา -แล้ว
 บ้านนั้น พ่อ ใหฺ- ฉัน -แล้ว
 บ้านนั้น พ่อ ใหฺ- แกฉัน -แล้ว

